

Kuopion ortodoksinen seurakunta

Tiedotussuunnitelma 2025-2027

Hyväksytty seurakunnanneuvostossa 30.1.2025

1.Yleistä

Viestintä on käsitteenä laaja ja moniulotteinen. Viestinnän tutkijat eivät ole täysin yksimielisiä siitä, mitä kaikkea se sulkee sisäänsä. Yleinen tapa kuitenkin on määritellä viestintä viestin lähettäjän ja vastaanottajan väliseksi vuorovaikutustilanteeksi.

Näin ymmärrettynä viestintää on jokainen kahden ihmisen välinen kohtaaminen, mutta myös yhteisön jäsenilleen tai yhteisön ulkopuolelle suuntaama tiedottaminen.

Seurakuntaan sovellettuna tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että seurakunnan työntekijä tai luottamushenkilö viestii, kun hän puhuu seurakuntalaisille. Jokainen liturgiassa pidettävä opetuspuhe on viestintää. Niin on myös keskustelu liturgian jälkeisillä kirkkokahveilla. Kun aktiivinen seurakuntalainen kohtaa seurakunnan toiminnasta vieraantuneen tai ortodoksiseen kirkkoon kuulumattoman, hän viestii.

Viestintää on myös se, kun seurakunta suunnitelmallisesti kertoo omasta toiminnastaan seurakuntalaisille tai seurakunnan ulkopuolisille. Tällaista viestintää voi nimittää tiedottamiseksi.

Tässä suunnitelmassa keskitytään tiedottamiseen. Millä tavalla seurakunta tiedottaa? Mitä välineitä se käyttää? Ketkä käytännössä vastaavat tiedottamisesta? Keille tiedottaminen suunnataan? Mitkä ovat arvot, joille tiedottaminen perustuu?

Tiedotussuunnitelma vuosille 2025-2027 on hyväksytty seurakunnan neuvostossa 30.1.2025. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa, mutta viimeistään vuoden 2027 seurakuntavaalien jälkeen.

2.Arivot

Suomen ortodoksisen kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmassa vuosille 2021-2025 on määritelty kirkon arvot. Ne ovat lähimmäisenrakkaus, avoimuus ja vastuullisuus. Nämä arvot ohjaavat seurakunnan tiedotusta. Mitä se käytännössä tarkoittaa?

Lähimmäisenrakkaus

-Tiedottamisessa vältetään loukkaamista ketään

-Vaikeista asioista tiedotamme mahdollisimman hienotunteisesti

-Nostamme esille yksittäisiä seurakuntalaisia, luottamushenkilöitä ja seurakunnan työntekijöitä heille merkityksellisten asioiden kautta (merkkipäivät, palkitsemiset, saavutukset)

-Rohkaisemme pyhäkköyhteisöjen kasvamiseen ja seurakuntayhteyden tiivistämiseen

Avoimuus

-Tiedotamme mahdollisimman avoimesti myös vielä valmistelussa olevista keskeneräisistä asioista

-Noudatamme lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

-Tiedotamme myös seurakunnan kannalta hankalista ja kiusallisista asioista

Vastuullisuus

- Tiedotamme totuudenmukaisesti
- Emme kaunistele
- Kunnioitamme lain turvaamaa yksityisyydensuojaa
- Emme juoruile

3.Organisaatio

Kirkkojärjestyksen 94 pykälässä todetaan, että seurakunnan neuvoston tehtäviin kuuluu ”huolehtia seurakunnan kirkkomusiikki-, kasvatus- ja diakoniatoiminnan sekä seurakunnan tiedotustoiminnan järjestämisestä”.

Tiedottamisen järjestäminen siis kuuluu seurakunnan neuvoston tehtäviin. Kuopion seurakunnassa neuvosto on nimittänyt vuodesta 2020 lähtien tiedotustoimikunnan, joka valmistelee neuvostoon ja seurakunnanvaltuustoon tulevat tiedotusta koskevat asiat.

Operatiivisesti tiedotustoiminnasta niin kuin kaikesta muustakin seurakuntatyöstä vastaa viime kädessä seurakunnan esimies eli kirkkoherra. Kirkkoherra voi tarvittaessa delegoida vastuuta tiedotuksesta muille seurakunnan työntekijöille.

Suomen ortodoksisen kirkon seurakunnissa ei suurta Helsingin seurakuntaa lukuun ottamatta ole taloudellisia mahdollisuuksia palkata päätoimista tiedottajaa. Kuopion seurakunnassa kaikkien hengellisten työntekijöiden (pappien ja kanttoreiden) kirjallisiin työnkuviin kuuluu tiedottaminen.

Mahdollisuuksien mukaan yhdelle hengelliselle työntekijälle määritellään tiedottaminen erityiseksi vastuualueeksi. Hän toimii kiinteässä yhteistyössä neuvoston valitseman tiedotustoimikunnan kanssa tai on itse toimikunnan jäsen. Vastuuhenkilöstä päättävät seurakunnan työntekijät kirkkoherran johdolla.

Pyhäkköyhteisöjä, toimikuntia, toimintapiirejä sekä seurakunnan yhteydessä toimivia yhdistyksiä ja kerhoja rohkaistaan tiedottamaan omasta toiminnastaan joko yhteistyössä seurakunnan tiedottamisesta vastaavien kanssa tai omatoimisesti.

4.Mistä tiedotetaan?

Seurakunta tiedottaa järjestämistään tapahtumista, joista tärkeimpiä ovat jumalanpalvelukset. Seurakunnassa on lähes 30 pyhäkköä. Niistä vain seurakunnan pääkirkossa eli Pyhän Nikolaoksen katedraalissa Kuopiossa toimitetaan palvelukset säännöllisesti kaikkina viikonloppuina ja juhlapäivinä.

Muissa pyhäköissä palveluksia toimitetaan harvemmin. Palvelusten toimittamisesta ja toimittajista sovitaan työntekijöiden jumalanpalveluspalavereissa. Laadittava jumalanpalveluskalenteri toimitetaan viipymättä seurakuntalaisten tietoon.

Seurakunta tiedottaa aktiivisesti valmistelussa olevista asioista. Tämä on tärkeää sen vuoksi, että seurakuntalaisilla olisi mahdollisuus vaikuttaa valmistelussa oleviin asioihin.

Seurakunnanvaltuuston, seurakunnanneuvoston ja kiinteistölautakunnan pöytäkirjat julkaistaan seurakunnan nettisivuilla sen jälkeen, kun pöytäkirjat on tarkastettu. Tärkeistä päätöksistä kirjoitetaan myös erillisiä uutisia seurakunnan nettisivuille ja sosiaaliseen mediaan. Tärkeimmistä päätöksistä laaditaan mediatiedotteita.

Seurakunnan nettisivuilla julkaistaan kirkkovuoteen ja kirkkovuoden juhliin liittyviä artikkeleita, joita kirjoittavat pääasiassa seurakunnan papit.

5. Digitaaliset kanavat

Digitaalisten tiedotuskanavien merkitys kasvaa koko ajan. Digitaaliset kanavat ovat syrjäyttämässä perinteisen printtimedian. Nuoria ja nuoria aikuisia on lähes mahdoton tavoittaa painetun median kautta. On perusteltua, että seurakunnan tiedotukseen vuosittain varaamia rahoja käytetään entistä enemmän digitaalisen viestinnän kehittämiseen.

Digitaalisten kanavien ensisijaisuus tiedotuksessa näkyy tilastoissa. Tilastokeskuksen Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö -tutkimuksen mukaan 83 prosenttia 16-89 -vuotiaista käytti internetiä vuonna 2024 useita kertoja päivässä. Peräti 94 prosenttia samasta ikäryhmästä oli käyttänyt internetiä viimeisen kolmen kuukauden aikana.

Tilastojen valossa on vaikea perustella väitettä, jonka mukaan internetin välityksellä ei voisi tavoittaa vanhempia ihmisiä. Edellä siteeratun tutkimuksen mukaan jo lähes puolet (48%) 75-89 -vuotiaista käytti vuonna 2024 internetiä useita kertoja päivässä. Ikäryhmästä 65-74 -vuotiaat 81 prosenttia käytti internetiä useita kertoja päivässä.

Seurakunnan keskeisin tiedotuskanava on seurakunnan nettisivusto. Sivut uusittiin vuonna 2021. Sivujen suunnittelusta vastasi oululainen Sivututka, joka aluksi huolehti myös sivuston ylläpidosta. Yritysjärjestelyjen vuoksi ylläpito on siirtynyt All Out Agency Oy:lle. Uudistuksen jälkeen kävijämäärä sivustolla on tasaisesti kasvanut.

Seurakunta tehostaa tiedotustaan sosiaalisen median alustoilla, muun muassa Facebookissa. Katedraalissa toimitettavien jumalanpalvelusten striimaamista jatketaan. Siihen tarkoitettua kalustoa uusitaan vuoden 2025 aikana.

Kokonaan uutena tiedotuskanavana seurakunta ottaa vuoden 2025 aikana käyttöön sähköpostitse välitettävät uutiskirjeet. Halukkailta seurakuntalaisilta kerätään sähköpostiosoitteita, joihin lähetetään uutiskirje. Uutiskirjeessä kerrotaan seurakunnassa valmistelussa olevista asioista, tehdyistä päätöksistä ja tulossa olevista tapahtumista sekä julkaistaan myös jumalanpalveluskalenteri.

Uutiskirjeiden tekninen lähettäminen ja sähköpostiosoitteiden säilyttäminen automatisoidaan mahdollisimman pitkälle.

Selvitetään mahdollisuudet käyttää sähköpostin rinnalla tekstiviestejä yksittäisistä asioista tiedotettaessa.

Seurakunnan työntekijöitä koulutetaan ja kannustetaan julkaisemaan uutisia seurakunnan nettisivuilla ja päivittämään sosiaalisen median kanavia.

6.Aamun Koitto ja lehti-ilmoittelu

Suomen ortodoksisen kirkon julkaisema Aamun Koitto -lehti ilmestyy kirkolliskokouksen marraskuussa 2024 tekemän päätöksen mukaisesti vuonna 2025 painettuna vain kaksi kertaa vuodessa. Myös painetun lehden formaatti muuttuu.

Painettu Aamun Koitto ei enää uusittuna sisällä hiippakuntaliitteitä, joissa seurakunnat aikaisemmin julkaisivat lyhyitä uutisia ja myös jumalanpalveluskalenterinsa. Aamun Koiton toimituksen mukaan seurakunnallisia uutisia voidaan jatkossakin painetussa lehdessä julkaista, mutta jumalanpalveluskalenterit jäävät pois. Seurakunta tarjoaa Aamun Koiton verkkolehden aktiivisesti uutisia ja seurakuntaan koskettavia artikkeleita.

Vaikka ajantasaiset tiedot jumalanpalveluksista ja muista tapahtumista ovat helposti löydettävissä seurakunnan nettisivuilta, on paikallaan, että ne jatkossakin julkaistaan myös painettuna. Tämä hoidetaan ottamalla tarvittava määrä kopioita jumalanpalveluskalenterista sen jälkeen, kun kalenterista päätetään työntekijöiden palaverissa. Kopioita viedään seurakunnan pyhäköihin, joista halukkaat voivat ottaa niitä mukaansa.

Pyhäkköyhteisöt voivat jakaa jumalanpalveluskalentereita myös muihin paikkoihin, esimerkiksi kirjastoihin, jos saavat siihen luvan.

Lehti-ilmoitteluun ei Aamun Koiton uudistuksen vuoksi tehdä muutoksia. Jumalanpalveluksista ei edelleenkään julkaista seurakunnan maksamia ilmoituksia sanoma- ja paikallislehdissä. Poikkeuksen tekevät sovittu jumalanpalveluskalenterin ulkopuoliset palvelukset tai muutokset, joista on tarpeen saada tieto seurakuntalaisille.

Ilmoituksia voi edelleen julkaista erityisistä tapahtumista kuten konserteista, näyttelyistä, luennoista ja seminaareista. Ilmoitusten julkaisemisesta seurakunnan kustannuksella päättää alueen pappi.

Sanoma- ja paikallislehtien ilmaisia ilmoitus- ja menopalstoja voi luonnollisesti vapaasti käyttää.

7.Mediayhteydet

Seurakunnan tiedotuksesta vastaavat pitävät yhteyttä paikalliseen ja valtakunnalliseen mediaan. Toimituksille tarjotaan aktiivisesti uutisia ja tietoa tärkeistä seurakuntaa koskevista asioista. Pyhäkköyhteisöjä rohkaistaan samaan omilla alueillaan.

Jokaisella seurakuntalaisella ja seurakunnan työntekijällä on oikeus kysyttäessä kommentoida ja antaa lausuntoja medialle seurakunnan asioista.

Muodollisesti seurakunnan ääntä mediaan päin erityisesti suuremmissa asioissa käyttää kirkkoherra sekä luottamushenkilöistä seurakunnanvaltuuston puheenjohtajisto ja seurakunnanneuvoston varapuheenjohtaja. Tarvittaessa he voivat keskenään sopia kuka yksittäisissä asioissa on tiedotusvastuussa. Kirkkoherra voi harkintansa mukaan suunnata median haastattelu- ja lausuntopyyntöjä muille seurakunnan työntekijöille.